

Česká republika
USNESENÍ
Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jiřího Malenovského a soudců JUDr. Dagmar Lastovecké a JUDr. Pavla Rychetského o ústavní stížnosti PhDr. M. Š., zastoupené Mgr. M. J., advokátkou, proti rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 5. 2003, č.j. 22 Cdo 2261/2001-149, Městského soudu v Praze ze dne 7. 8. 2001, č.j. 35 Co 216/2001-131, 35 Co 216/2001 a Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 14. 12. 2000, č.j. 23 C 149/97, za účasti Nejvyššího soudu ČR, Městského soudu v Praze a Obvodního soudu pro Prahu 8, jako účastníků řízení,

t a k t o :

Ústavní stížnost se o d m í t á .

O d ů v o d n ě n í

Stěžovatelka se, s odvoláním na porušení čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, domáhá zrušení v záhlaví uvedených rozsudků soudů I. a II. stupně, kterými jí bylo uloženo do 4 měsíců od právní moci rozsudku odstranit garáž z pozemku žalobkyně. Rovněž navrhuje zrušení rozsudku Nejvyššího soudu ČR, kterým bylo zamítnuto její dovolání proti rozhodnutí odvolacího soudu.

Z obsahu připojeného rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 5. 2003, č.j. 22 Cdo 2261/2001-149 a tvrzení obsažených v ústavní stížnosti Ústavní soud ověřil, že žalobkyně se vůči žalované (stěžovatelce) úspěšně domáhala odstranění stavby předmětné garáže postavené na jejím pozemku na základě souhlasu poskytnutého k výstavbě garáže právní předchůdkyní žalobkyně. (Žalobkyně tvrdila, že stěžovatelka nemá právo mít na jejím pozemku stavbu, jde o stavbu dočasnou, stěžovatelka nehradila nájemné za užívání pozemku a garáž brání vjezdu na pozemek žalobkyně.) Soudy vyšly ze zjištění, že stěžovatelka postavila garáž na základě rozhodnutí odboru výstavby bývalého ONV v Praze 8 k vybudování garáže jako stavby dočasné. Stěžovatelce nevzniklo právo užívání pozemku odpovídající věcnému břemeni a nebylo prokázáno, že by stěžovatelka a právní předchůdkyně žalobkyně uzavřely nájemní smlouvu o užívání pozemku. Soud přisvědčil stěžovatelce, že se jednalo o stavbu oprávněnou, nikoliv však trvalou, a za tohoto stavu měla vlastnice pozemku právo na ochranu vlastnického práva podle § 126 odst. 1 obč. zák. Dovolací soud dospěl ke shodným závěrům a zdůraznil, že pokud stavebník zřídí stavbu na základě dohody s vlastníkem pozemku, který je oprávněn používat pouze dočasně, ztrácí po uplynutí sjednané doby (případně po jiném způsobu zániku práva) právo mít nadále na tomto pozemku dočasně umístěnou stavbu a neoprávněně tak zasahuje do vlastnického práva vlastníka pozemku, který se může domáhat jeho ochrany dle § 126 odst. 1 obč. zák. Pokud vlastnice pozemku svůj souhlas odvolala, není povinna nadále trpět cizí stavbu na svém pozemku. Dovolací soud však nesdílí názor, že by šlo o konflikt dvou rovnocenných vlastnických práv, neboť takovýto princip vychází z mechanického hodnocení věci a opomíjí, že ten, kdo stavěl na cizím pozemku na základě obligačního práva, musel počítat s tím, že takové právo není časově neomezené, a vědomě vzal na sebe rizika z toho plynoucí. Shodně jako odvolací soud uvedl, že pro posouzení, zda stavebník má ke stavbě na cizím pozemku občanskoprávní důvod a pro obsah jeho práva mít stavbu na cizím pozemku, není rozhodující obsah stavebního povolení. Dovolací soud rovněž uvedl, že i kdyby v dané věci stavba garáže nebyla z hlediska stavebního práva stavbou dočasnou, na občanskoprávním vztahu mezi účastníky a na skutečnosti, že stěžovatelka nemá právo mít na pozemku žalobkyně stavbu, by se nic nezměnilo.

V ústavní stížnosti stěžovatelka uvádí, že důvodem nařízení odstranění garáže byla údajná dočasnost stavby dovozovaná od části výroku stavebního povolení, ve kterém se uvádí, že rozhodnutí je dočasné a může být kdykoliv odvoláno. Uvedená dočasnost se však vztahovala jen ke stavebnímu povolení a nikoliv ke stavbě. Stěžovatelka vyjadřuje nesouhlas se závěry soudů o dočasnosti stavby, neboť stavba byla postavena jako trvalá a stěžovatelka byla v době jejího vzniku v dobré víře, že souhlas vlastníka pozemku není časově omezen. Poskytnutý souhlas vlastníka pozemku je dle názoru stěžovatelky nutno považovat za právo stavby. Dále nesouhlasí s tím, že správní řízení není z hlediska posouzení občanskoprávního titulu ke stavbě významné, neboť stavebník je podle příslušných stavebních předpisů před vydáním rozhodnutí povinen prokázat vlastnické či jiné právo k pozemku, které jej opravňuje zřídit stavbu na pozemku. Dle stěžovatelky soudy nesprávně hodnotily skutkový stav věci, když v celém řízení chybně hodnotily stavbu garáže jako dočasnou, a to pouze z hlediska občanskoprávních předpisů, a nehodnotily ji z hlediska stavebních předpisů, ač jim byla kolize předpisů občanskoprávních a stavebních známa. Poukazuje na to, že Nejvyšší soud ČR v rozporu se skutečností uvedl, že souhlas ke stavbě garáže byl právní předchůdkyní žalobkyně stěžovatelce udělen ústně.

Ústavní soud přezkoumal ústavní stížnosti a dospěl k závěru, že je zjevně neopodstatněná.

Podstatou ústavní stížnosti je nesouhlas stěžovatelky se závěry obecných soudů a polemika s jejich názory ohledně dočasnosti stavby a aplikovatelnosti a závaznosti stavebních předpisů na danou problematiku. Stěžovatelka v ústavní stížnosti uvádí shodné argumenty, které uplatňovala již v řízení u obecných soudů a v dovolání k Nejvyššímu soudu ČR. Staví tak Ústavní soud do role další odvolací instance v soustavě obecných soudů, která mu však jako soudnímu orgánu ochrany ústavnosti nepatří. Ústavní soud je oprávněn do rozhodovací pravomoci obecných soudů zasahovat pouze za předpokladu, že tyto nepostupují v souladu s principy obsaženými v hlavě páté Listiny základních práv a svobod. Důvody pro takový zásah však shledány nebyly, neboť obecné soudy se všemi námitkami stěžovatelky řádně zabývaly a své rozhodnutí v souladu s ust. § 157 o.s.ř. odůvodnily, tzn. že uvedly, které skutečnosti mají za zjištěné, jakými úvahami se při rozhodování řídily a které předpisy aplikovaly. Postup v soudním řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu a výklad jiných než ústavních předpisů a jejich aplikace při řešení konkrétních předpisů jsou záležitostmi obecných soudů. Ústavní soud neposuzuje tedy zákonost vydaných rozhodnutí (pokud jimi není porušeno ústavně zaručené právo), neboť to přísluší obecným soudům. Právní závěry přijaté v dané věci ohledně dočasnosti stavby, práva vlastnice pozemku domáhat se ochrany svého vlastnictví a skutečnosti, že stěžovatelka, která postavila stavbu na základě obligačního práva, nemá právo mít na pozemku žalobkyně stavbu (nenáleží jí námitka proti žalobě vlastníka pozemku), nelze považovat za právní závěry, které by byly v extrémním nesouladu s vykonanými skutkovými zjištěními nebo z nich v žádné možné interpretaci odůvodnění soudního rozhodnutí nevyplývaly, a které by z tohoto důvodu bylo možno hodnotit jako protiústavní.

Stěžovatelka se v podstatě domáhá ochrany vlastnického práva, jehož obsah by odpovídal věcnému břemeni či alespoň trvajícím nájemním vztahům. Těmito právními instituty však právní vztah mezi stěžovatelkou a žalobkyní ošetřen nebyl a pro danou věc zůstává podstatná dočasnost možnosti využívat pozemek žalobkyně, založená pouze na souhlasu právní předchůdkyně žalobkyně (příčemž v situaci, kdy udělení tohoto souhlasu nebylo mezi stranami sporné, je nerozhodné, zda byl udělen ústně nebo písemně), který však byl odvolán.

Obecné soudy se zabývaly i údajným rozporem mezi občanskoprávními a stavebními předpisy. Jak v odůvodnění rozhodnutí uvedl Nejvyšší soud ČR, úvahy o tom, že šlo i z hlediska stavebněprávního o dočasnou stavbu, byly jen pomocnou argumentací. Pokud jde o vztah občanskoprávních a stavebních předpisů a jejich aplikaci na danou věc, odkazuje Ústavní soud na přílehlavé odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR a dosavadní judikaturu obecných soudů (např. Rc 72/20 Sb.s. r. 2000, rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 22 Cdo 1997/2000 Soudní rozhledy č. 2/2001), kterým výklad dané problematiky, jak bylo výše uvedeno, náleží.

Za daných okolností Ústavní soud neshledal, že by napadenými rozhodnutími došlo k porušení vlastnického práva stěžovatelky, chráněného čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Vzhledem k tomu, že Ústavní soud ověřil, že soudy rozhodovaly v souladu s principy hlavy páté Listiny základních práv a svobod, jejich rozhodnutí, které je výrazem nezávislého soudního rozhodování, nevybočilo z mezí ústavnosti a sama skutečnost, že se stěžovatelka neztotožňuje se závěry soudu, nemůže zakládat odůvodněnost ústavní stížnosti, nezbylo než návrh dle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zák. č. 182/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, mimo ústní jednání, bez přítomnosti účastníků odmítnout, jako návrh zjevně neopodstatněný.

P o u č e n í : Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 9. prosince 2003

JUDr. Jiří Malenovský
předseda senátu